

ספר

היכל הרצון

על התורה

דברות קודש דברי אלהים חיים מעטרת ראשנו
כ"ק מרן אדונינו מורינו ורבינו שליט"א
אשר דרש מידי שבת בשבתו ומועד במועדו ובכל עת מצא

בראשית

יוצא לאור ע"י

שנת קולך מהיכל הרצון העליון ה' תשפ"ג לפ"ק
עיה"ק ירושלים תובב"א

פרשת בראשית

הכל נכלל במילת בראשית שהוא החכמה והמחשבה, וכמ"ש צוה"ק הנ"ל.

לעתיד לבא
יכליל משיח
את כל
התורה
בבראשית

ועל פי זה יובן מה דאיתא בספר הקדוש תשואת חן (פרשת תזריע) **בשם מרן הצעל שם טוב הקדוש זיע"ה, שלעתיד לבוא ידרוש משיח את כל התורה, עם כל הציוריים שכלל הציבות, ואח"כ יעשה מזה תיבה אחת, שהוא תיבת בראשית, עיי"ש.**

במאמר
בראשית
נבראו
האותיות

ועל פי זה יובן מה דאיתא ממרן הצעל שם טוב זיע"ה בתוספת זי"אור (הוצא צניי
יששכר חודש כסלו טבת מאמר ד אור מט-ג) **על מה שאמרו חז"ל במסכת מנחות (כט.) דנתקשה משה במעשה המנורה, עד שהראה לו הקצ"ה מנורה של אש. וזריך להצין למה נתקשה רק במעשה המנורה. אלא דידוע שעשיית המשכן היה דוגמא לצריאת העולם, כדאיתא צוהר הקדוש (תרומה קכו.), **וצמיקוני זהר** (הקדמה יג.) **צירא דמשכנא צירא דעובדא דבראשית, וכן אמרו חז"ל במסכת ברכות (נה.) יודע היה צלאל לזרף אותיות שנצרא בהם שמים וארץ. והנה במסכת אבות (פ"ה מ"א) איתא, בעשרה מאמרות נצרא העולם. והקשו חז"ל במסכת****

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ (א א) א. בתרגום ירושלמי תירגם, **'צחוכמתא צרא השם'. וכוונתו כמ"ש בתהלים (קד כד) 'כולם צחכמה עשית', וכמ"ש 'צחכמה יסד ארץ' (משלי ג יט), 'צחכמה יצנה צית' (שם כד ג). וכ"ה צוהר הקדוש (הקדמה ג:) **בראשית, רצ יהודאי אמר, מאי בראשית, צחכמה, דא חכמה דעלמא קיימא עלה וכו', דמנהון נפיק כלא וכו', עיי"ש.****

'בראשית'
פירוש
'בחכמה'

וידוע שחכמה הוא צחינת מחשבה, כדאיתא בלוקט הש"ס ממרן האריז"ל על מסכת ברכות (ה:). וכמו שאיתא צוהר הקדוש (ח"א פו:) **כד סליק צרעותא דקצ"ה למיצרא עלמא. וזהו הכוונה מה דאיתא ממרן האריז"ל בתחילת ספה"ק עץ חיים (ש"א ענף ג) כשעלה צרצונו הפשוט לצרוא העולמות וכו'. וכמו שידוע דסוף מעשה במחשבה תחילה (רבינו צחי פתיחה לפ' תזריע, פיוט לכה דודי), כי כל צריאת העולם נכלל במחשבה תחילה, וכמו שפרש"י ז"ל צריש פרשת בראשית, שהכל נצרא ציוס הראשון, אלא שאח"כ העמידם הקצ"ה כל אחד ציומו במקומו, כי**

כל בריאת
העולם
נכללה
תחילה
בחכמה
שהיא
בחינת
מוחשבה

מגילה (כא:): הרי מצינו רק תשעה מאמרות, ותירצו ש'בראשית' הוא גם כן מאמר. ונריך להצין למה לא כתוב 'ויאמר' כבכל האמירות. וביאר המגיד ממעריטש זיע"א (ליקוטים יקרים אות רלה) דכל אמירה הוא ע"י האותיות, ובמאמר הראשון עדיין לא היה האותיות, כי נבראו במאמר הראשון שהוא 'בראשית', וזה שכתוב 'בראשית ברא אלהים א"ת' היינו האותיות מא' עד ת', על כן לא כתוב 'ויאמר' במאמר הראשון.

ועל פי זה מוצא מה דאיתא ממרן הצעל שם טוב זיע"א דמעשה המנורה הוא מכוון נגד המאמר 'בראשית', שעוד לא נבראו האותיות, לכן היה נריך הקצ"ה להראות למשה רבינו מנורה של אש שהוא צחינת מחשבה צחינת חכמה, כדוגמת מעשה בראשית, וכנ"ל שלא היה עוד אמירה.

המנורה היא
דוגמת
מזמור
בראשית

ועל פי הנ"ל נוכל לפרש מה שנתקשו המפרשים בדברי רש"י ז"ל בריש פרשת בהעלותך, וז"ל: למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו, כשלא היה עמם בחנוכה לא הוא ולא שצטו, אמר לו הקצ"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, עיי"ש.

המנורה היא
צריך לחנך
כל יום ע"י
תיקון
הנרות

והקשה הרמב"ן שם, למה נחמו רק בהלקת הנרות דוקא ולא בשאר העבודות וכו', ותירץ שרמנו לו על נרות חנוכה שקיים לעד, עיי"ש. והאור החיים הקדוש מתרץ שם קושיה הרמב"ן, על פי הגמרא במסכת מנחות (פח:) דאיתא שם מחלוקת איך מטיבים את הנרות, מאן דאמר אחד סובר

הטעם
שניחמו
בהלקת
הנרות

שהנרות, דהיינו הצית קיבול של השמן, לא היה מחובר למנורה, וזמן הטבה היו מורידים אותו ומטיבין ואח"כ מחזירין, ומאן דאמר השני סובר דהנרות היו מחוברים למנורה, אלא היה כופף את קני המנורה למטה ומטיבין ואחר כך מישרין וכו', ומוכיח שם ה'אור החיים' כמאן דאמר דלא קציעי נרות. ולפי זה מתרץ דכיון שכל פעם שהיה נריך להדליק היה נריך להחזיר את הנרות מחדש, אם כן כל יום היה מחנך את המנורה, וזהו 'שליך גדולה משלהם'. וגם למאן דאמר שכופפין ואחר כך מישרין, גם כן הוא נחשב כמתקן ומחנך את המנורה בכל יום. וזהו מה שהוסיף האור החיים על תירוטו של הרמב"ן שצכל יום ויום היה מחנך את המנורה, וזה 'שליך גדולה משלהם'.

ועל פי דברי מרן הצעל שם טוב זיע"א הנ"ל, שהמנורה הוא נגד מאמר הראשון, א"כ המנורה הוא יתר שאת ויתר עוז מכל כלי המשכן, כי הוא יסוד לכל מעשה בראשית, כי הוא נגד מאמר הראשון 'בראשית', שהוא כולל כל מעשי בראשית, וגם שהוא עבודה הראשונה שבמקדש לכל שאר העבודה ושורש כל העבודות, כדאיתא במסכת יומא (לג:) אב"י מסדר סדר המערכה וכו', מערכה גדולה קודמת וכו', קודם להטבת חמש נרות, ואח"כ שאר העבודות וכו'. והנה מערכה גדולה הוא רק הכשר עבודה, ועבודה מתחילה בהטבת הנרות שהיא יסוד לכל העבודות, כמו 'בראשית' שהוא המאמר הראשון, שהוא יסוד ושורש לכל העשרה מאמרות, ו'כולם צחכמה עשית' כנ"ל. וזהו 'שליך גדולה משלהם'. וזהו יוצן קצת מה

המנורה
היתה
העבודה
ראשונה
במקדש
וכוללת כל
העבודות

לחיתא דרעיא מהימנא (זו"ק ח"ג פח:) וז"ל: והא אוקימנא ברוא דמנורה, ואיהי רוא כגוונא דלעילא, בגין דנהירו עלאה במשח רבו נחית על רישא דכהנא בקדמיתא, וצתר איהו אדליק ואנהיר כל צוויין וכו', עיי"ש. ועפי"ז יוצן מה לחיתא צתרגוס הירושלמי וצוה"ק הנ"ל שצראשית הוא חכמה, והבן.

ואליבא דאמת יש לפרש בפשטות דברי רש"י שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, דיש לדקדק בחנוכה הנשיאים, שהתורה דקדקה כמה פעמים וכתבה 'חנוכה המזבח', לומר שהנשיאים חנכו רק המזבח החיטון שהיה צוהר המשכן, אולם את המשכן גופא לא חנכו, אלא אהרן הכהן צהללקת המנורה חניך את המשכן גופא, וזהו שלך גדולה משלהם, והבן.

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ (א א) ב. נריך להבין, למה כאן כתוב 'שמים' לפני 'הארץ', ואח"כ כתוב 'אלה תולדות השמים והארץ צהבראם ציוס עשות הוי"ה אלהים ארץ ושמים' (ב ד) הקדים 'ארץ' לפני 'שמים'.

ואפשר לומר, עפ"י מה שפרש"י עה"פ **ברא אלהים** וז"ל: שצחלה עלה צמחשצה לצראותו צמדת הדין, וראה שאין העולם יכול להתקיים צמידת הדין, לכן הקדים מדת הרחמים ושתפה למה"ד, והיינו

דכתיב 'ציוס עשות ה' אלהים ארץ ושמים', עכ"ל. ויש לומר ש'שמים' מרמז על מידת הרחמים שהוא צחינת שם הוי"ה, ו'ארץ' מרמז על מידת הדין שהוא צחינת שם אדני"י כידוע, והציאור צוה שרש"י פירש על הפסוק 'ציוס הששי' (א לא), הוסיף ה' צששי צגמר מעשה צראשית, לומר שהתנה עמהם על מנת שיקצלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה. דבר אחר 'ציוס הששי' שכולס חלויס ועומדיס עד ציוס הששי, הוא ששי צסיון המוכן למתן תורה, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל צמסכת שבת (פח.) אמר חזקיה, מאי דכתיב (תהליס עו ט) 'משמים השמעט דין ארץ יראה ושקטה', 'ציוס הששי' ה' יתירה וכו', ואמר להם, אם ישראל מקצלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו וצוה, ע"כ. רואים מזה שמתחילה היה שורה מדת הדין, שאז 'יראה', וצמתן תורה 'שקטה' הארץ, ונעשה מדת הרחמים, ע"י שקיצלו צני ישראל את התורה.

וזהו הכוונה מה שאנו אומרים צמוסף צשצ"ק, 'תכנת שצנת' וכו', שאומרים צסדר תשר"ק האל"ף צי"ת צהיפוך, משום שצשצנת עלה צמחשצנת לצרוא את העולם, וציוס הראשון התחיל לצרוא את העולם, היינו שצשצנת עלה צמחשצנת לצרוא את העולם צמדת הדין, כמ"ש רש"י עלה צמחשצה לצראתו צמדת הדין, ולכן כתוב צדרך תשר"ק, שהוא צחינת מדת הדין, כידוע שאם האותיות הם ציושר מרמז למדת הרחמים, ולהיפוך למדת הדין. ואחר כך אומרים 'גדולה בחרו'

אהרן הכהן
חנך את
המשכן

כאן הקדים
שמים
ולהלן
הקדים ארץ

העולם
נברא
במדה"ד
ואחר קבלת
התורה
נעשה
הנהגה של
מדה"ר

טעם
שתפילת
'תכנת'
שבת' וכו'
היא בדרך
תשר"ק

'ארץ' שהוא מידת הדין שיתף בו מדת הרחמים בחינת 'שמים' על ידי קבלת התורה.

בראשית ברא אלהים את השמים ואת

הארץ (א א) ג. נריך להבין למה

כאן הקדים
שמים
ולהלן
הקדים ארץ

כאן כתוב 'שמים' לפני 'הארץ', ואח"כ בפסוק 'אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות הוי"ה אלהים ארץ ושמים' (ב ד) הקדים 'ארץ' ל'שמים', מה מרמז כאן התורה בשינוי הלשונות.

ולבאר הענין יש לומר על פי מה שפרש

רש"י על הפסוק 'ברא אלהים'

הקדים
מידת
הרחמים
למידת הדין

ו"ל: שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, והיינו דכתיב 'ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים', עכ"ל. ולכך מוזן למה בתחילה כתוב ברא אלהים מדת הדין, ואחר כך כתוב 'ביום עשות הוי"ה אלהים' מדת הרחמים שם הוי"ה, לפני מדת הדין שהוא אלהי"ם.

וביאור הדבר, על פי מה דאיתא במדרש

(ב"ר א טו) צית שמאי אומרים,

השמים נבראו תחילה ואח"כ נבראה הארץ.

וצית הלל אומרים, הארץ נבראה תחילה

ואח"כ השמים וכו'. אמר רבי שמעון בן

יוחאי, תמיה אני היאך נחלקו אבות העולם

ב"ש וב"ה על צריית שמים וארץ, אלא שאני

מחלקות
תנאים
בסדר
בריאת
שמים וארץ

שהצ"ת נחרו לצריאת העולם שהוא בראשית שמתחלת באות צי"ת, כידוע מהזוהר הקדוש (הקדמה ב:) שהקצ"ה רצה לברוא את העולם באותיות, ועלה אות הראשון תי"ו ולא רצה וכו', עד שהגיע לאות צי"ת, ואמר שהוא ראוי להתחיל בו התורה, ולא בא אחר כך האות אל"ף, ושאל אותו הקצ"ה למה לא בא, ואמר משום שהצי"ת כבר זכה וכו'. ובמדרש (ב"ר פ א) ובאותיות דרבי עקיבא כתוב דאמר הקצ"ה דאות א' יזכה בעשרת הדברות שמתחיל ב'אנכי' וכו', עיי"ש. וזה הפירוש מה שאומרים בתפילת מוסף של שבת 'אז מסיני', שאות אל"ף זכה להתחיל בו את עשרת הדברות, ומאז נעשה האותיות כסדרן שהוא מדת הרחמים. נמצא שעל ידי קבלת התורה נעשה בעולם הנהגה של מדת הרחמים.

ולפי זה יוצן למה הקדים 'שמים' ל'ארץ'

בצריאת העולם, כי 'שמים' מרמז

לתורה שהוא מדת הרחמים כנ"ל, שהיה עוד

התורה בשמים, ולא ירד עדיין בארץ, ולכן היה

הארץ מתחילה מדת הדין בחינת 'ארץ', כי רק

על ידי התורה מתהפך מדת הדין למדת

הרחמים. וזה שכתוב אחר כך 'ארץ' לפני

'שמים', כי שם כתוב 'בהבראם' ופירש רש"י

בה' בראם, עיי"ש, היינו שאות ה' מרמז למה

שהצאנו לעיל בשם רש"י על הפסוק 'יום

הששי' שמרמז לקבלת התורה, וזהו מה שמרמז

הכתוב גם כן כאן, שעל ידי קבלת התורה

נעשה 'ארץ' לפני 'שמים', היינו שצנחינת

טעם
שתחילה
הקדים
שמים
לארץ
ואח"כ ארץ
לשמים

היכל

בראשית

הרצון

ה

אומר שניהם לא נבראו אלא כאלפס וכסויה, שנאמר (ישעיה מח יג) 'קורא אני אליהם יעמדו יחדו', עכ"ל. והוצא המחלוקת גם בגמרא חגיגה (יג), ודעת רשב"י הוא שם בשם חכמים, ואח"כ הוצא שם דעת ר"ל שאמר, כשנבראו צרא שמים ואח"כ ארץ, וכשנטה נטה ארץ ואח"כ נטה שמים, עיי"ש.

המחלוקת
מתי נברא
העולם
תלוייה
במחלוקת זו

ולבאורה יש לומר שנפלוגמח דב"ש וצ"ה נחלקו ג"כ רבי אליעזר ורבי יהושע (ראש השנה יג), שר"א אומר בתשרי נברא העולם, ור"י אומר בניסן נברא העולם. **ידוע ממרן האר"י** (שעה"כ ער"ה ד"א) שהחדשים של החורף הם בצחינת 'שמים' דהיינו ז"א צחינת רחמים, ולכן יש לומר שר"א סובר כמו ב"ש שהשמים נבראו תחילה, והחדשים של הקיץ הם בצחינת 'ארץ' דהיינו מלכות צחינת דין, ולכן ר"י סובר כמו ב"ה שהארץ נבראה תחילה. והנה האר"י"ל ביאר שם שאלו ואלו דברי אלהים חיים, רק שזה מדבר בפנימיות וזה מדבר בחיצוניות, עיי"ש. וכמ"ש רשב"י ור"ל הנ"ל.

לפני בריאת
העולם היה
בבחינת
שבירת
הכלים

ועוד יש לומר, דזה ידוע ממרן האר"י"ל (לקוטי תורה כאן) שלפני השצעה ימים הראשונים של צריאת העולם, היה בצחינת עולם השצירה צחינת זי"ן מלכים דמתו המפורשים בפרשת וישלח כידוע. ולכן כתוב 'והארץ היתה תהו ובהו' שמרמז לשצירת הכלים.

בריאת
עולם
התיקון
נשלם ביום
השבת

ואיתא צאור החיים הקדוש על הפסוק 'ויכלו השמים והארץ' (בראשית ג א), וז"ל: כלומר, שכלתה צריאת כל שמים וארץ על דרך כליון, כי לא נבראו העולמות כי

אם לששה ימים, רק שע"י השצת נתקיים העולם, עיי"ש. רואים מזה שצששת ימי צראשית לא היה עדיין התיקון השלם, ואח"כ היה צריאה חדשה שהוא ציום השצת, שאז נשלמה עולם התיקון.

ובן משמע כאן בלקוטי תורה, וז"ל: ותחילה הוצרר הפסולת, והקליפה קדמה, כדרך שהקליפה קודמת לפרי, וזהו 'ישראל המים שרץ נפש חיה' (א כ), וכן כולם, עד יום הששי שנברא האדם, שהוא האוכל הנשאר, וע"כ צשצת נאסר צרירת הפסולת מתוך האוכל, מפני שזה היה צשצת הימים דרך צרירות למעלה פסולת מתוך האוכל, וצשצת לא היה הצירור, עיי"ש. ואע"פ שהיה צריך להיות התיקון ציום השמיני ולא ציום השציעי, אבל לפי מה שאיתא **צאורות חיים** (שער הנקודים פרק ד) על צחינת 'שאל מרחוצות הנהר' (לו ז), שלא היה צו שצירה כשאר המלכים, עיי"ש היטב, יוצן כי ציום השציעי לא היה צו שצירה ממש, אך מכל מקום התיקון צשלימות הוא מתחיל ציום השמיני.

והנה הימים הראשונים האלו של צריאת העולם, נחשבים לשנה צפני עזמו, כמבואר צרמצ"ס צהלכות קידוש החודש (פ"ו ה"ח), וז"ל: והמולד הראשון שממנו תתחיל הוא מולד צשנה הראשונה של יצירה וכו', סימן להם צהר"ד, וממנו הוא תחלת החצון, עכ"ל. ועיי"ש **צפירוש**, שיוצא שהשנה הראשונה היה חמשה ימים, כי מראש השנה מתחיל כל פעם שנה חדשה. ומה שהיה רק חמשה ימים, אע"פ שהיה צריך להיות שצעה, כי העיקר הוא חמשה, והשאר נקראים כ"ל

חמשה ימים
הראשונים
הם כשבעה
ונחשבים
לשנה צפני
עצמה

וכל"ה, שהם כוללים כל החמשה, כמבואר
בכתבי מרן האריז"ל ופשוט.

וזהו מה שמרמז הכתוב באמרו 'אלה תולדות
השמים והארץ בהצראם' שכתוב זה'
זעירא, המרמז לשצירת הכלים שהיה בתחילת
בריאת שמים והארץ, כי ה' הוא בצינת מלכות
והוא זעירא, ולכן **בספרא דלניעותא** (וזה"ק ח"ב
קעו:) נקראת עולם השצירה 'ארעא אחצטלת',
וארעא הוא מלכות, בצינת שם ב"ן.

ה' זעירא
של
'בהבראם'
מרמז על
שבירת
הכלים

ולבך כתוב 'אלה' שפוסל את הראשונים
שהיה בצינת עולם השצירה, ועכשיו
הצריאה של 'ציוס עשות הוי"ה אלהים ארץ
ושמים' שהיה ציוס השמיני הוא עולם
התיקון, ולכן כתוב 'ארץ' תחלה, המרמז
שכאן מדבר מתיקון המלכות מצינת מלכים
דמתו, בצינת 'אשת חיל עטרת בעלה' (משלי
יב ד), בצינת העלאת מ"ן (ע"ח שער ט"ז), אצל
בתחילה שכתוב שמים לפני ארץ, מרמז שהיה
פירוד בין ז"א למלכות, ולכן היה השצירה.

ארץ קודם
שמים מרמז
על עולם
התיקון

ולפי זה אפשר לומר, דב"ש וצ"ה אינם
חולקים, כי ב"ש שסובר שהשמים
נצרא תחילה, מדבר מעולם השצירה שהיה
פירוד בין השמים לארץ, שלא היה העלאת
מ"ן, וזהו מה שכתוב בתחילת התורה
**בראשית ברא אלהים את השמים ואת
הארץ והארץ היתה תהו ובהו, וצ"ה**
ססובר שהארץ נצראה תחילה, מרמזו בפסוק
'ציוס עשות ארץ ושמים' שכתוב ארץ תחילה,
שמרמז לתיקון המלכות ממה שהיתה מקודם
בפגם, וזה אומרו 'ציוס עשות' שהוא התיקון,
וזהו עיקר הצריאה, וזהו הסוד מה שהלכה
כצ"ה והצינהו, כי הוא מדבר מעולם התיקון.

ב"ש
שאומר
שארץ
קדמה
מדבר
מעולם
השבירה
ולכן הלכה
כב"ה

והנה בפסוק הזה עלמו מרמזו ג"כ דעת
רשב"י שסובר שנצראו ציחד, היינו
שכן עלתה צמחשצה השצירה והתיקון, וזהו
הכוונה שנתקנו ציחד, כי בפסוק הזה כתוב
שניהם, 'שמים' לפני 'ארץ', ו'ארץ' לפני
'שמים'. ויוצן גם הכרעת ר"ל שם צמגיגה,
כשצראם ואח"כ כשנטהם, עיי"ש.

ועל פי זה יוצן מה דאיתא בלקוטי מורה
ממרן האריז"ל, שצריאת האדם נכתב
צתורה שלשה פעמים, פעם 'נעשה אדם
צללמנו כדמותנו' (א כו) שהוא אדם דעשיה.
ופעם 'ויצרא אלהים את האדם' (שם כז) הוא
אדם דצריאה, וזה היה ציוס ו'. ואח"כ אחרי
יוס השציעי כתוב 'וייצר הוי"ה אלהים את
האדם' (ב ז) שהוא אדם דיצירה, עיי"ש.

היינו שזעשיה כתוב 'נעשה אדם צללמנו
כדמותנו' ולא מוזכר בכלל נקצה
בצינת מלכות, וזה שיטת ב"ש ששמים נצראו
תחילה, שהיה חסרון צמלכות שהיה עולם
השצירה, שזעשיה רוצו רע ומיעוטו טוב
כדאיתא **בעץ חיים** (שער מז פ"ד). וציצירה
שהיה ציוס השמיני, הוא שיטת צ"ה שהארץ
נצראה תחילה, שהיה התחלת תיקון המלכות,
כי כתוב אחרי זה (ב יח) 'ויאמר הוי"ה אלהים
לא טוב היות האדם לצדו' וגו' שמדובר שם
מיצירת חוה, אצל מכל מקום לא כתוב שם
שהיו ציחד, רק כתוב שלאחר שהיה האדם
לצדו אמר הקב"ה 'אעשה לו עזר כנגדו', לכן
מרמז שהיה עוד קצת חסרון שאינם פצ"פ,
כי יצירה חציו טוב וחציו רע, כמ"ש שם.

אבל צצריאה שם כבר כתוב 'זכר ונקצה צרא
אתם', שהנוקצה היא ציחד עם הזכר

מרמז בפסוק
גם דעת
רשב"י
ששניהם
נבראו יחד

בריאית
העולם נזכר
ג"פ כנגד
ב"ע

עשיה היא
בעולם
השבירה
ויצירה היא
התחלת
תיקון
המלכות

בריאית היא
תיקון
השלם בלי
פגם ובלי
פרוד

המקרא הזה אומר אלא דרשוני, כמ"ש רז"ל (ב"ר א א) בשביל התורה שנקראת (משלי ח כב) 'ראשית דרכו', ובשביל ישראל שנקראו (ירמיה ג א) 'ראשית תבואתה'.

והביונה זוה, ידידו שהעולם נברא על ידי כ"צ אותיות התורה, כדליתא **זוהר הקדוש** (ח"ג קסא). אסתכל זה באורייתא וברא עלמא, ובאורייתא אתברי עלמא. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות נה.) יודע היה צלאל לזרף אותיות שנבראו צהם שמים וארץ. דהרי אמרו חז"ל (פסחים נד.) שהתורה קדמה לעולם. ועיין **בספר יצירה** שמבאר כל אות ואות השייך מבחינת עולם שנה נפש.

ואירתא זוהר הקדוש (הקדמה ז:) כשרלנה הקב"ה למצרי עלמא, באו כל האותיות מסיפא לרישיהו למפרע תשר"ק וכו'. וכל אות אמרה, רבון עלמין נחא קמך למצרי צי עלמא וכו', עד שצחר הקב"ה באות ב' לברוא ממנה את העולם, ולכן אות א' כבר לא בא כי צחר הקב"ה באות ב', אמר לה קודשא בריך הוא, אל"ף אל"ף, אף על גב דאת צי"ת זה מצרי עלמא, את תהא ריש לכל אתון, לית צי יחודא אלא בך, כך ישרון כל חושבנין וכל עובדי דעלמא, וכל יחודא לא הוי אלא באת אל"ף, עי"ש. ובמדרש רבה (פ' א) **וצאותיות דרבי עקיבא** איתא, שהקב"ה פייס את אות א', ואמר לה שכן אני מתחיל על הר סיני עשרת הדברות שנאמר 'אנכי הו"ה אלהיך' (שמות כ ז), עי"ש.

צלי שום פירוד, ולא היה שם שום פגם במלכות, שרובו טוב וכמ"ש שם, ולכן צבירה לא היה הציווי שלא יאכל מעץ הדעת כמבואר שם, וזה שיטת רש"י שהשמים והארץ נבראו ביחד. ולכן תורת הסוד שגילה רש"י הוא מעולם התיקון השלם, כמו שאיתא בתחילת **האלדא רצא** (ח"ג קכו:) עד אימת ניתבצ בקיימא דחד סמכא, עי"ש.

נמצא מזה שנצבעה ימים הראשונים לא היה עוד התיקון של שצירת הכלים בשלימות, וציוס השמיני התחיל קצת התיקון, אבל היה עוד קצת פגם על ידי חטא עץ הדעת, ומאז והלאה נמשך התיקון עד התיקון השלם, על ידי ציאת גואל נדק צב"א.

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים. ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור (א א-ג). פירש רש"י ברא אלהים ולא אמר ברא ה', שנתחלה עלה צמחשצה לבראותו צמדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין. והיינו דכתיב 'ציוס עשות ה' אלהים ארץ ושמים' (לקמן ז ד).

והביאור זה יש לומר, על פי מה שפרש"י על הפסוק **בראשית ברא אין**

התיקון התחיל ביום השמיני ונמשך עד ביאת גואל צדק

ה' הקדים מדת רחמים ושתפה למדת

העולם נברא בשביל התורה ובשביל ישראל

ע"י קבלת
התורה חזרו
האותיות
להיות
כסדרן
המורמז
למדה"ר

וזהו הכוונה מה שפירש רש"י שנתחלה עלה
במחשבה לבראותו צמדת הדין, שמרמז
על מה שעלו האותיות למפרע צחינת דין,
ורק ע"י קבלת התורה צ"אנכי הוי"ה אלהיך'
חזרו האותיות להיות כסדרן, ואת תהא ריש
לכל אחוון, וזהו שסתפה עם מדת הרחמים,
וכמו שאמרו חז"ל במסכת שבת (פס.). אמר
חזקיה, מאי דכתיב (תהלים עו ט) 'משמים
השמעתה דין ארץ יראה ושקטה' וגו', אלא
בתחילה 'יראה' ולבסוף 'שקטה', ולמה יראה
וכו'. 'יום הששי' ה' יתירה למה לי, מלמד
שהתנה הקצ"ה עם מעשה בראשית ואמר
להם, אם ישראל מקבלים התורה אתם
מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתהו
וצהו, עיי"ש. רואים שע"י קבלת התורה
שקטה הארץ, וזהו מדת הרחמים שהקדים
ושתפה למדת הדין, כי התורה קדמה לצריאת
העולם מתקע"ד דורות (שבת פח: פסחים נד.),
שהוא צמנאי שיקבלו בני ישראל את התורה,
ולכן שקטה הארץ צמדת הרחמים ע"י קבלת
התורה, ואז התחילו האותיות להיות כסדרן.

טעם
שתפילת
תכנת שבת
וכו' היא
בדרך
תשר"ק

וזהו הטעם מה שתקנו לומר בתפילת מוסף
של שבת תכנת שבת רצית קרבנותיה
וכו' צדך תשר"ק, כי כך עלו האותיות
מתחילה צחינת מדת הדין כנ"ל, ואח"כ אנו
אומרים אז מסיני, שהוא כנגד אנכי, היינו
שנקבלת התורה צהר סיני שהיה בשבת לכולי
עלמא, כמאמרם ז"ל (שבת פו:), התחילו
האותיות להיות כסדרן, צחינת מדת
הרחמים, והבן.

כוונת חז"ל
'בשביל
ישראל'
היינו ע"י
שיקבלו את
התורה

וזהו כוונת חז"ל, 'בראשית' בשביל התורה
וישראל שנקראים 'ראשית', לרמז שע"י

שני ישראל יקבלו את התורה, יעמוד העולם
צמדת הרחמים.

וזהו מה שמרמז כאן התורה ת'הו וב'הו
היינו מאות ת' דתה"ו עד אות צ'
דצה"ו היה צחינת תהו וזהו מדת הדין, ורק
מאות א' התחיל קיום העולם צמדת הרחמים.
ולכן היה מתחילה וחסך על פני תהום. וגם
תהו"ם צגי' ג' שמות הנלמים, שהם שם
אהי"ה צמילוי יודי"ן אלפי"ן והי"ן כשתסיר
מהם הג' אלפי"ן והכולל, לרמז שהיה בתחילת
בריאת העולם חסרון מתיקון הנלמים האלו.

מאות ת'
עד אות ב'
היתה
בחינת תהו
ובהו

ויש לרמז גם צחינות תהו ובהו עפ"י מה
שדרשו חז"ל (מנחות כט:): עה"פ 'כי ציה
הוי"ה לור עולמים' (ישעיה כו ד), דרש רבי
יהודה בר רבי אילעאי, אלו שני עולמות שברא
הקצ"ה, העולם הזה צה"י, והעולם הבא
ציו"ד, עיי"ש. היינו שצ"ה ברא את העולמות,
אולם אותיות ו"ה משם הוי"ה צחינת התורה
והמנוות לא היו עוד מתוקנים, וזהו תהו
ובהו היינו שו"ה משם הוי"ה היו צצריאת
שמים וארץ צחינת תהו"ו ובה"ו, פירוש ת'
ו"ה, וב' ו"ה, ורק ע"י מעשה התחתונים
בקיום התורה והמנוות מתקנים את ו"ה משם
הוי"ה. וזהו הפירוש 'כי ציה הוי"ה לור
עולמים' שמתחילה היה שם י"ה, ואח"כ נשלים
שם הוי"ה בשלימות ע"י מעשה התחתונים.

גם הכסא
לא היה
שלם

וגם היה לו צחינת ורוח אלהים מרחפת
על פני המים, ופרש"י כסא הכבוד
עומד באויר ומרחף על פני המים. היינו שגם
הכסא לא היה עדיין בשלימות, צחינת א"ן
השם שלם וא"ן הכסא שלם.

האור הגנוז
גנוז בתורה

ואחר כך כחזו (פסוק ד) 'וירא אלהים את האור כי טוב ויצלל אלהים צין האור וצין החשך', ופרש"י אף צוה אנו לריכין לדברי אגדה (מגינה יב), ראהו שאינו כדאי להשתמש צו רשעים, והצדילו ללדיקים לעמיד לבא. וכתב בספר הקדוש דגל מחנה אפרים וז"ל: ואיתא במדרש (צ"ר יב ו) כי טוב לגנוז, וגנוז ללדיקים כו', ושמעתי מאדוני אבי זקני נ"ע זלה"ה, היכן גנוז האור ההוא, ואמר שהשם יתברך גנוז בתורה, ולכן משתמשים לדיקים בכל דור ודור באור ההוא, היינו על ידי התורה, שיש צו אמתו האור, שיכולין להסתכל צו מסוף העולם ועד סופו, כמו שראו עיני ממש כמה מעשיות, מה שכתב לדודי זקניי המנוח רבי גרשון קוטיצר ז"ל לארץ הקדושה, איך שראה אותו בשבת בחוץ לארץ, ומה זה עשה בחוץ לארץ, והשיב לו דודי זקני באגרת, שצאיתו שבת עשה איזה גביר ברית מילה בחוץ לארץ, ושלח אחריו להיות מוהל אללו. וכהנה וכהנה אשר קצר היריעה מהכיל, אשר הסתכל ממש מסוף העולם ועד סופו, והכל היה על ידי אותו האור שגנוז בתורה, עכ"ל.

התורה
התחילה
באות ב'
בר"ה
תורה שלנו,
וא' אצילות
תורת הסוד

והביאור צוה יש לומר, על פי מה שפרשתי בפרשת ואתחנן (שנת תשע"ו), דאיתא בלקוטי תורה (בראשית) לא דברה תורה באצילות, אלא בצריאה, על כן התחילה התורה בצ', כי הא' רומז לאצילות, והצ' רומז לצריאה שהוא עולם השני, וגם א' תחלת תיבת אצילות, וצ' תחלת בריאה. גם ידוע דאמא

ועל זה כתוב בתורה, ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור היינו שמאות א' נעשה צחינת אור, שהאותיות נעשו כסדרן צחינת הרחמים, שהוא ע"י אור הגנוז שגנוז בתורה, כדאיתא ממרן הצעל שם טוב הקדוש זי"ע (צעש"ט עה"ת בראשית כו), ולכן ע"י 'תורה אור' (משלי ו כג) נעשו האותיות כסדרן צמידת הרחמים.

ע"י אור
הגנוז בתורה
נעשו
האותיות
כסדרן

ועל ידי זה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, היינו שע"י התורה והמנוחות נעשה השם הוי"ה והכסא שלמים ומאומדים בתכלית היחוד, כדאיתא בזהר הקדוש (ח"צ קלה). קודשא בריך הוא אחד לעילא, לא יתיב על כורסיא דיקריה, עד דאיהי אתעצידת ברזא לאחד כגוונא דיליה, למהוי אחד באחד.

ע"י התורה
והמנוחות
נשלם השם
והכסא

יעזור הקצ"ה שיהיה רחמים ומסדים בעולם, ויהיה השם והכסא שלמים ונאחדות הגמור, צביאת גואל נדק צב"א.

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ (א א) ה' פירש רש"י, ואם זאת לפרשו כפשוטו כך פרשהו, בראשית צריאת שמים וארץ, והארץ היתה תוהו ובהו וחושך. ועוד פרש"י, ולא אמר 'ברא ה'', שבתחלה עלה צמחשנה לצריאות צמדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין. והיינו דכתיב (לקמן צ ד) 'ציוס עשות ה' אלהים ארץ ושמים'.

בבריאת
העולם
הקדים ה'
מדה"ר
ושיתפה
למדה"ד